



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4363/21
18.5.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Рајковић, адвокат из Уба, ул. Вука Караџића бр. 8/5, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Драгићевић, адвокат из Уба, ул. Краља Петра Првог ослободиоца бр. 52, ради укидања права службености, одлучујући о жалби туженог, изјављеног против пресуде Основног суда у Убу П 110/21 од 12.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог ББ из ..., и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П 110/21 од 12.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., па је укинута право стварне службености пролаза колима, трактором и теретним возилима, крајњом југозападном страном тужиочеве кат. парцеле број ..., воћњак треће класе у површини од 1.19.29ха из Листа непокретности број ... КО ..., као послужне парцеле, који службени пут се пружа почев од јавног пута који носи ознаку к.п. ..., па до јавног пута који носи ознаку к.п. ..., целом дужином к.п. бр. ..., низ к.п. бр. ... и к.п. бр. ... у дужини од 195, 61м, ширине 3,5м све у КО ..., а за потребе одласка и повратка у повласну к.п. ..., њива друге класе у површини од 0.53.60ха из Листа непокретности ... КО ..., власништво туженог ББ из ..., што је тужени дужан признати и престати са вршењем наведене стварне службености. Ставом другим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужиоцу на име парничних трошкова плати износ од 168.550,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде, жалбу је, преко пуномоћника, благовремено изјавио тужени, побијајући је у целости из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је доставио одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, сагласно овлашћењима из одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима из жалбе туженог, првостепени суд није учинио ни битну повреду поступка из тачке 12. ове законске одредбе, јер је за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге, изрека пресуде је разумљива и не постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи са садржином изведених доказа.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА је искључиви власник к.п.бр. ..., површине 1.19.29ха КО ..., која представља послужно добро, а тужени ББ је власник к.п. бр. ..., у истој катастарској општини, као повласног добра, што међу парничним странкама није спорно, а што је утврђено и из листа непокретности број ... и ... КО ... Тужени ББ користи право стварне службености пролаза колима, трактором и теретним возилима, крајњом југозападном страном тужиочеве катастарске парцеле број ... и то почев од јавног пута који носи ознаку к.п.бр. ..., па до јавног пута који носи ознаку к.п.бр. ..., целом дужином катастарске парцеле ... као послужног добра, а низ к.п.бр. ... и к.п.бр. ... у дужини од 195,61м², а ширини 3,5м², све за потребе одласка у своју повласну к.п.бр. ... Предметно повласно добро, односно кат. парцелу бр. ... КО ..., отац туженог купио је од ВВ, по Уговору о продаји и куповини од 23.11.1976. године овереног пред Општинским судом у Убу под Ов.бр. 1616/76 и од тада су правни претходници туженог, као и тужени и његова породица несметано користили пут преко послужног добра тужиоца, све до 2019. године, када је тужилац на правцу пута поставио аутомобил, који је уклоњен након интервенције полиције. Тужени је и након тог догађаја наставио да користи пролаз преко тужиочеве парцеле, који представља краћи пут до његове парцеле, к.п. ..., до које се може стићи и јавним путем. Из налаза и мишљења вештака геометра Зорана Пошарца, утврђен је правац и дужина пута који пролази преко тужиочеве парцеле и то тако што тужени од свог дворишта (к.п.бр. ... КО ...) прелази преко к.п.бр. ..., затим иде асфалтним путем ... (к.п. бр. ...), па спорним службеним путем преко к.п.бр. ... и затим преко некатегорисаног пута ... и преко к.п. бр. ..., а укупна дужина овог пута је 1017 метара,. Са друге стране, да би тужени дошао од свог дворишта до повласне парцеле упућујућим правцем, морао би ићи асфалтним путем ... (к.п.бр. ...), затим асфалтним путем к.п. бр. ... и некатегорисаним путем ..., тако да би укупна дужина пређеног пута у том случају износила 1907 метара, што значи да је упућујући правац дужи за 890 метара. Из исказа салслушаних сведока, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ, утврђено је да су сведоци лично, када би их ангажовао тужени прелазили спорним путем преко парцеле тужиоца пољопривредним машинама, када су обављали пољопривредне радове на повласној парцели, али да су користили и околни макадамски пут када су неповољни временски услови, зато што спорни пут преко тужиочеве парцеле није погодан за пролазак са теретом. Сведок ЕЕ, син туженог, навео је да спорни пут преко парцеле тужиоца користи када иде трактором без терета или само са прикључцима, док је упућујући правац повољнији за кретање са теретом, док је сведок

ЖЖ спорни пут преко парцеле тужиоца користио уз тужиочево одобрење, све док пут није постао непроходан, од када га не користи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 58 став 2 Закона о основама својинско правних односа нашао да је захтев тужиоца основан и донео побијану пресуду, којом је укинута право службености пролаза туженог преко парцеле тужиоца. Првостепени суд је нашао да је тужени право службености пролаза преко парцеле тужиоца стекао одржајем, настављајући да пролази преко тужиочевог земљишта на начин као што су то чинили претходни власници повласног земљишта, ЗЗ, ИИ и ВВ, а спорни правац је користио као пречицу, иако повласно добро има прилаз са јавног пута, а преко к.п. бр. ... По налажењу првостепеног суда, у међувремену је дошло до промене околности у погледу потребе пролаза преко парцеле тужиоца, с обзиром на то да је дошло до побољшања квалитета јавних путева у односу 1976. годину, када је тужени прибавио повласну парцелу, тако што су јавни путеви уподобљени сврси, па је тако пут ... асфалтиран, као и јавни пут к.п. бр. ..., док је пут на к.п. бр. ... који је раније био земљани, сада макадамски. Поред тога, погодности краћег пута биле су од значаја у ранијим временима, када се на њиву ишло пешице или запрегом, али у новије време, када се користе трактори и друге пољопривредне машине, то губи на значају као разлог опстанка службености. Имајући у виду наведене промењене околности, као и начело рестрикције службености, а посебно околност да је тужени све време користио и спорни и упућујући правац, првостепени суд је нашао да спорно право службености пролаза више није потребно за коришћење повласног добра и да није оправдано даље одржавање тог права, као и да је упућујући правац адекватна замена за прилаз повласном добру, па је из свих наведених разлога одлучио као у побијаној пресуди.

Полазећи од овако правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, које се ни жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу, правилно је поступио првостепени суд када је нашао да су у конкретном случају испуњени услови за престанак права службености.

Наиме, службености су стварна права чији је титулар овлашћен да у извесној мери искоришћава туђу ствар или да захтева од њеног власника да је на неки начин не употребљава. Када је реч о престанку права службености из разлога прописаних одредбом члана 58 став 2 Закона о основама својинско-правних односа, потребно је да су се стекле такве околности да је право стварне службености непотребно за коришћење повласног добра, односно да су престали разлози због којих је ово право засновано. Сходно томе, власник послужног добра се настоји ослободити терета, а што је оправдано у ситуацији када власник повласног добра исто може користити и без постојећег коришћења послужног добра. У конкретном случају су се и по налажењу Апелационог суда у Београду стекле наведене законом прописане околности за укидање права службености пролаза, с обзиром на то да тужени има могућност да своје повласно добро користи и без преласка преко парцеле тужиоца, упућујућим путем који је јаван, адекватан за превоз трактора, пољопривредне механизације и већих терета и који је у условима коришћења пољопривредне механизације само незнатно дужи од пута преко парцеле тужиоца.

Из изведених доказа произилази да тужени има могућност приласка својој њиви

на к.п.бр. ... КО ... асфалтним путем ..., (к.п.бр. ...), затим асфалтним путем к.п.бр. ... и некатегорисаним макадамским путем к.п.бр. ..., који је раније био земљани. Овим упућујућијм правцем тужени може прићи свом земљишту колима, трактором и другом пољопривредном механизацијом, а што он већ и чини у случајевима када превози терет (при брању кукуруза или пшенице). При таквом чињеничном стању, правилан је закључак првостепеног суда да су испуњени услови за престанак службености пролаза преко послужног добра тужиоца, јер она више није потребна за коришћење повласног добра. Правилно је првостепени суд оценио да није оправдано даље одржавање тог права које је више година оптерећивало тужиочево земљиште, имајући у виду да је упућујући правац само за 870 метара дужи од спорног пута и представља адекватну замену за прилаз повласном добру, нарочито ако се има у виду да се повласном добру као пољопривредном земљишту, углавном прилази возилима-тракторима и другом пољопривредном механизацијом, па наведена разлика у дужини пута не може бити од одлучне важности за одлучивање о престанку права службености пролаза.

Сходно наведеном, без утицаја су жалбени наводи туженог да суд није правилно и потпуно утврдио чињенично стање у погледу одлучне чињенице да ли су околности због којих је право службености установљено промењене. Ово с тога, што је првостепени суд утврдио до каквих је промена дошло од 1976. године, када је тужени прибавио повласну парцелу и започео да користи службеност пролаза преко тужиочевог земљишта, како у погледу квалитета и уподобљености јавних путева на упућујућем правцу, тако и у погледу начина употребе прилазног пута. Наиме, опште је позната чињеница да се при обради земљишта сада скоро искључиво користе пољопривредне машине, што није био случај у време стицања и раније употребе права службености, па се погодност краћег пута преко тужиочеваг земљишта не може прихватити као разлог опстанка службености пролаза која представља очигледан терет за послужно добро, а тужени има могућност прилаза свом земљишту јавним путевима, који су таквог квалитета да му омогућавају приступ у свим временским условима и са теретом веће тежине, за шта спорни пут преко тужиочеве парцеле није погодан.

Такође су без утицаја жалбени наводи туженог којима се указује да је првостепени суд погрешно утврдио начин стицања права службености пролаза одржајем, а не правним послом, с обзиром на то да за престанак права службености овим начином није од значаја како је она настала, нити је од значаја у ком периоду и на који начин је тужени исту користио. Одлучујућа околност за одлучивање о престанку права службености, сходно одредби чл. 58 став 2 Закона о основама својинско правних односа је то да ли је службеност постала непотребна за коришћење повласног добра, а што у конкретном случају произилази из чињенице да тужени има могућност приласка својој катастарској парцели на одговарајући начин и без коришћења тужиочевог послужног добра.

Нису основани ни жалбени наводи туженог којима напада слободну оцену доказа првостепеног суда. Наиме, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8 ЗПП-а, којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Првостепени суд је, поступајући у складу са цитираним начелом слободне оцене доказе и ценећи исказе парничних странака, саслушаних сведока и остале изведене доказе, стекао уверење о

истинитости навода странака, сведока и адекватности осталих изведених доказа, што је исказао кроз оцену доказа у побијаној пресуди, доводећи све изведене доказе у везу и изводећи из њих адекватан закључак.

Приликом одлучивања, Апелациони суд је ценио и жалбене наводе туженог да се спорним путем користе и друга физичка лица осим туженог, али сматра да ни ови наводи не могу бити од утицаја на правилност побијане одлуке. Наиме, службеност пролаза преко парцеле тужиоца представља право установљено у корист повласног добра, к.п. бр.... и тужени се, као власник ове парцеле, тим правом служи. Сходно томе, права трећих лица, односно евентуално оптерећење парцеле тужиоца службеностима у корист власника других парцела, није од утицаја на право туженог, јер за сваког од власника евентуалних других повласних добара важе други услови употребе службености пролаза, који зависе од могућности приласка земљишту и других околности од значаја за даље коришћење тог права.

Одлучујући о законитости и правилности првостепене пресуде Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао сагласно одредби из чл. 396 став 1 ЗПП, с обзиром на то да не могу довести до другачије одлуке.

Из наведених разлога, жалба туженог је одбијена као неоснована, а првостепена пресуда потврђена, како у одлуци о главној ствари, тако и у одлуци о трошковима поступка, донетој правилном применом одредбе чл. 153 Закона о парничном поступку и важеће Адвокатске тарифе важеће у време доношења одлуке о трошковима поступка и Таксене тарифе важеће у време настанка таксене обавезе, па је на основу одредбе чл.390. и 401. тачка 2. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци.

С обзиром на исход жалбеног поступка Апелациони суд је одбио као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП-а одлучио као у ставу другом изреке.

**За Председника већа-судију
Весну Целетовић Цуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић